

Kritik mot Individ- och familjenämnden i Nybro kommun för hanteringen av en fråga om avhysning

---

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Individ- och familjenämnden i Nybro kommun angående avhysning, m.m. AA anförde bl.a. följande. Hon hyrde en s.k. akutlägenhet av socialtjänsten. Den 30 juli 2010 bytte socialtjänsten låscylindern på lägenhetsdörren, men hon bodde kvar i protest. Hon stannade i lägenheten i sju dygn utan nyckel.

Utredning

Inledningsvis inhämtades vissa handlingar från individ- och familjeförvaltningen i Nybro kommun.

Individ- och familjenämnden i Nybro kommun anmodades därefter att inkomma med utredning och yttrande över vad AA hade anfört i sin anmälan till JO.

I sitt remissvar anförde nämnden bl.a. följande.

- - -

När det stod klart för AA att hon inte kunde bo kvar i lägenheten ansökte hon om bistånd för att få hjälp med bostad och uppehälle. I den akut uppkomna situationen beviljades AA annat akutboende under tiden 29 juni till 29 juli. Avsikten var att ge AA rådrom och möjlighet att ordna sin situation.

Boendet, [- - -], erbjöds mot villkor och tydligt angivna förutsättningar (se bilaga [bilagan här utelämnad; JO:s anm.]. Till villkoren hörde att vara aktivt bostads- och arbetssökande. Till villkoren hörde vidare att "Om hyresgästen ej vistas i lägenheten under tre dagar anses boendet vara förverkat och låskolven kommer att bytas ut och debiteras hyresgästen".

Parallellt med att boendefrågan blir tillfälligt löst behandlas fråga om ekonomiskt bistånd. I samband med detta informeras AA om de krav som ställs för att kunna vara berättigad till bistånd. Informationen handlar om att vara aktivt arbets- och bostadssökande. Kraven handlar vidare om det stora ansvar som åvilar den enskilde att själv ta ansvar för sitt liv och att det inte är någon självklarhet att samhället genom individ- och familjeförvaltningen skall svara för bostad och uppehälle. Individ- och familjenämnden uppfattar att det är denna information som AA uppfattar som handläggarens egna personliga åsikter.

Efter att AA erhållit den tillfälliga bostaden, konstaterar förvaltningen ganska omgående att AA, trots sin prekära situation väljer, att inte utnyttja den erhållna

lägenheten mer än sporadiskt. Det verkar tydligt att bostaden inte utnyttjas mer än var tredje dag alternativt natt. Detta konstateras genom den regelbundna tillsyn som sker vid [- -] genom förvaltningens personal. Genom övriga kontakter med AA får dessutom förvaltningen uppfattningen att AA inte söker bostad och arbete på det aktiva sätt som nämnden kräver. Rättigheten att utnyttja bostaden är därmed, genom den ömsesidiga överenskommelsen, förverkad. AA blir därför ombedd att lämna tillbaka nyckeln och lämna lägenheten den 29 juli 2010, det vill säga den dag det tillfälliga hyreskontraktet upphör att gälla. AA vägrar dock den aktuella dagen att lämna såväl nyckel som lägenhet varför låset till lägenheten byts ut. Detta allt enligt de villkor som föreskrivs i hyreskontraktet. Förvaltningen söker på olika sätt få AA att lämna lägenheten. När detta inte lyckas bryts strömmen genom bostadsbolagets försorg och situationen avvaktas. Efter att ha bott kvar i lägenheten ytterligare ett antal dagar lämnar AA lägenheten den 5 augusti.

- - -

AA:s situation är nu för närvarande föremål för utredning och ny prövning i syfte att om möjligt, och under förutsättning av AA:s fulla medverkan, få en lösning.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Individ- och familjeförvaltningen i Nybro kommun upplät genom ett skriftligt avtal en bostadslägenhet i andra hand till AA mot viss hyra. Det förelåg således ett hyresförhållande mellan förvaltningen och AA. Reglerna i 12 kap. jordabalken var därmed tillämpliga på förhållandet. Den omständigheten att bostaden erhållits som en biståndsinsats föranleder inte någon annan bedömning.

I ärendet aktualiseras flera frågor som direkt rör förhållandet mellan socialförvaltningen som hyresvärd och AA som hyresgäst. Det finns otvivelaktigt vissa frågetecken rörande hyresavtalet och AA:s fortsatta boende i den lägenhet som hon hyrde av socialförvaltningen. JO är dock återhållsam med att uttala sig om renodlade s.k. civilrättsliga frågor. Det finns inte skäl för mig att i detta fall göra avsteg från den principen. Jag vill däremot kommentera det sätt genom vilket socialförvaltningen skilde AA från möjligheten att förfoga över lägenheten.

Om en hyresvärd anser att en hyresrätt är förverkad och hyresgästen inte frivilligt flyttar från lägenheten får värden ansöka om hyresgästens avhysning. Avhysning ska ske genom kronofogdemyndighetens försorg. Hyresvärden får inte själv skilja hyresgästen från lägenheten. Ett hyresavtal bör därför inte innehålla en klausul som ger hyresvärden en sådan rätt.

Om de ansvariga tjänstemännen ansåg att AA inte hade rätt att bo kvar i lägenheten, kan jag i och för sig inte se några hinder mot att förvaltningen tog upp frågan om det fortsatta boendet med AA och anmodade henne att flytta. Förvaltningen hade däremot, i enlighet med vad som har anförts ovan, inte någon laglig möjlighet att avhysa AA från bostaden genom byte av låscynder. Om en avflyttning inte skedde på frivillig väg återstod för förvaltningen (hyresvärden) att ansöka om avhysning.

Vad som i övrigt har kommit fram ger inte skäl till några uttalanden från min sida.

Med den kritik som ligger i det ovan anförda avslutas ärendet.